

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/137/2015
Identifikačné číslo spisu:	7502899469
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7502899469.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : E. O., bývajúcí v P., zastúpený JUDr. Jurajom Fúzerom, advokátom Advokátskej kancelárie v Trebišove, M. R. Štefánika č. 1256/22, proti žalovanému : PEREX, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 39/A, zastúpený Advokátskou kanceláriou LEGAL PROFESSIONALS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Tehelná č. 25, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7 C 452/2002, o dovolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. júna 2013 sp. zn. 1 Co 26/2012

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. júna 2013 sp. zn. 1 Co 26/2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice - okolie rozsudkom z 26. septembra 2008 č. k. 7 C 452/2002-200 konanie ohľadom časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uverejnenia ospravedlnenia v denníku H. na jeho prvej strane, vrátane znenia tohto ospravedlnenia zastavil. Uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 3 000 000 Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 200 000 Sk z titulu súdneho poplatku a z titulu trov právneho zastúpenia v sume 299 780 Sk všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení prvostupňový súd uviedol, že listinnými ako aj svedeckými výpoveďami bolo preukázané, že po uverejnení predmetného článku nastala reakcia svedčiaca o okamžitom plošnom a hromadnom negatívnom postoji k osobe žalobcu a v konečnom dôsledku výraznom znížení dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti. O dosahu difamujúcej informácie z článku z 2.11.1999 na profesionálny život žalobcu svedčia najmä preukázané okolnosti týkajúce sa spoločností, v ktorých mal žalobca osobnú účasť, v tomto prípade v spoločnosti Agromilič a.s. a INICO s.r.o., Trebišov. V dôsledku reakcie na tento článok sa stalo to, že ustanovizne, ktoré výrazným spôsobom ovplyvňovali ekonomický chod týchto spoločností (či už formou dotácií na poľnohospodársku prvovýrobu, v druhom prípade ohľadom pozastavenia stavebných investičných prác pre MO SR) boli definitívne vyradené a odstavené z ekonomického života a diania na hospodárskej scéne napriek tomu, že po celý čas mali všetky svoje povinnosti voči štátu vysporiadané a tiež, že požívali v minulosti no aj v aktuálnom čase až nadpriemerne vysoké renomé, či už z hľadiska personálneho obsadenia alebo prezentácie svojej práce na trhu. Hoci uvedené skutočnosti sa vzťahujú na

obchodné spoločnosti žalobcu, zmieňuje sa o nich z tohto hľadiska, že tento stav nastal v dôsledku ich personifikácie na osobu žalobcu spôsobom spoločnosť = E. O.. Výkonaným dokazovaním bolo preukázané, že ako pravdivá sa nedokázala žiadna zo skutočností popisovaných v článku, t. j. okolnosť, že by sa v súvislosti s o Slánskymi lesmi v o vlastníctve Slovenskej republiky žalobca dopustil podvodného konania, ale ani okolnosť, že by spoločnosť INICO, v ktorej bol žalobca konateľom bola v akomkoľvek osobnom alebo obchodnom prepojení so spoločnosťou TV COM alebo jej majiteľom H. G.. Bolo povinnosťou žalovaného preukázať a teda bremeno dôkazu uniesť v rozsahu svojich tvrdení o tom, že žalobca sa týchto konaní, ktoré sú v článku z 2.11.1999 popísané aj reálne dopustil, prípadne aj v samotnom článku hneď uviedol aj zdroje, ktoré by o nezvratiteľnosti týchto konštatovaní svedčili. Žalovaný neuniesol svoje dôkazné bremeno ohľadom toho, aby preukázal pravdivosť informácií o ktorých sa článok „Kto financuje KDH“ zmieňuje. Navyše, ak autor článku opakovane a to v ďalších článkoch dňa 4.11.1999 ako aj v nasledujúcich obdobiach opakovane sa k načrtnutej téme vrátil, sila a intenzita tohto zásahu iba vzrástla. Vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy v prvom rade zohľadnil skutočnosť, že ide o osobu, ktorá bola dovtedy vždy osobou váženou, a to tak v súkromnej ako aj profesionálnej oblasti s pomerne plošne a personálne širokým záberom, že išlo o osobu s dobrou povestou a veľmi dobrým renomé, pričom následkami personifikácie spoločnosti Agromilič a.s. a INICO s.r.o. s osobou žalobcu sú také, že obidve boli v konkurze a teda má za to, že žaloba ohľadom zaplatenia primeraného zadostučinenia v peniazoch je dôvodná. Zároveň má za to, že suma 3 000 000 Sk bude dostačujúca na to, aby sa reparovali ujmy, ktoré v súvislosti s procesom, ktorý nastal jednak u žalobcu ako osoby a jednak u žalobcu ako konateľa a spoločníka obchodných spoločností je primeraná. Opravným uznesením z 12. novembra 2008 č. k. 7 C 452/2002-227 Okresný súd Košice - okolie výrok písomného vyhotovenia rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č. k. 7 C 452/2002-200 zo dňa 26. septembra 2008 opravil tak, že správne má znieť spolu so štvrtým výrokom „v prevyšujúcom rozsahu sa žaloba zamietá“.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 22. apríla 2010 č. k. 1 Co 2/2009-324 zmenil rozsudok okresného súdu v znení opravného uznesenia tak, že uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 3 300 € ako náhradu nemajetkovej ujmy do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalobcu uznesením z 31. októbra 2011 č. k. 2 Cdo 252/2010-366 zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 22. apríla 2010 sp. zn. 1 Co 2/2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodil tým, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu týkajúce sa ujmy na osobnostných právach žalobcu je značne vnútorne rozporné a súčasne nelogické, nepreskúmateľné a preto nezákonné. Odvolací súd s a v odôvodnení rozhodnutia náležite nevyporiadal ani s primeranou výškou náhrady nemajetkovej ujmy do cti žalobcu ako fyzickej osoby. Rozhodnutie odvolacieho súdu je teda nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu a žalovaného rozsudkom z 26. júna 2013 č. k. 1 Co 26/2012-421 potvrdil rozsudok v znení opravného uznesenia z o d ň a 1 2 . novembra 2008 vo vyhovujúcom výroku do sumy 25 000 €. V prevyšujúcom vyhovujúcom výroku zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol. Potvrdil rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá. Vyslovil, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 26 327,99 € a tieto zaplatiť advokátovi JUDr. Jurajovi Füzerovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v súlade s ustanovením § 120 ods. 1 O.s.p. v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, vykonané dôkazy vyhodnotil postupom zodpovedajúcim ustanoveniu § 132 O.s.p. Za správne považuje aj samotné skutkové závery súdu prvého stupňa. Pri právnom posúdení nároku sa však tento dopustil nesprávneho postupu, keď správny hmotnoprávny predpis nesprávne aplikoval na existujúci skutkový stav a to pri úvahách ohľadne výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď neprihliadol na všetky právne významné skutočnosti.

Z obsahu žaloby ako aj prednesov žalobcu v konaní pred súdom prvého stupňa je zrejmé, že predmetom konania je nárok na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a to v súvislosti s článkom „Kto financuje KDH“ uverejnenom v denníku H. dňa 2.11.1999.

Subjektom osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka môže byť iba fyzická osoba. Z prednesov žalobcu je zrejmé, že tento nedostatočne rozlišoval ochranu svojich osobnostných práv ako fyzickej osoby podľa citovaného zákonného ustanovenia od ochrany dobrej povesti právnickej osoby, v

rámci ktorej vykonával svoju podnikateľskú činnosť (§ 19b ods. 3 OZ), resp. od nároku na náhradu škody, ktorá mala v dôsledku uverejnenia uvedeného článku vzniknúť obchodným spoločnostiam, v ktorých bol spoločníkom. Odvolací súd v tomto smere konštatuje, že aktívne legitimovanou osobou na uplatnenie nárokov z neoprávnených zásahov do dobrej povesti právnickej osoby - obchodnej spoločnosti je príslušná právnická osoba, ako subjekt práva a nie fyzická osoba, ktorá je jej spoločníkom. Ide o samostatný nárok, ktorý nie je možné zmiešavať a zohľadňovať v konaní o ochrane osobnosti žalobcu ako fyzickej osoby a to ani pri personifikácii týchto obchodných spoločností s osobou žalobcu, tak ako to vykonal súd prvého stupňa. Pokiaľ teda súd prvého stupňa výsledky vykonaného dokazovania vo vzťahu k uplatnenému nároku na ochranu osobnosti žalobcu vyhodnocoval aj v nadväznosti na tvrdený dopad inkriminovaného článku na obchodné spoločnosti, v ktorých bol žalobca spoločníkom, nepostupoval tento správne.

Odvolací súd je toho názoru, že informácia „o poskytnutí 14 000 000 Sk firmou žalobcu INICO, so sídlom v Trebišove na účet spoločnosti TV COM“, bola preukázaná ako nepravdivá, čo v konečnom dôsledku uznal aj žalovaný. Táto nepravdivá informácia stavia žalobcu do pozície osoby, ktorá vykonala nelegálnu finančnú transakciu, za účelom financovania konkrétnej politickej strany. Aj vzhľadom na výšku sumy, ktorá mala byť takto poukázaná (14 000 000 Sk) ide zjavne o informáciu, ktorá je širokou verejnosťou vnímaná veľmi citlivo ako nelegálna a pre spoločnosť veľmi nebezpečná. Táto nepochybne bola spôsobilá vyvolať difamačné následky vo vzťahu k označovanej osobe a za správny považuje odvolací súd aj záver súdu prvého stupňa, ktorý konštatoval, že vzhľadom na skutočnosť, že článok bol uverejnený v celoštátnom mienkotvornom denníku, treba mať za to, že takáto informácia bola nielen spôsobilá vyvolať difamačné následky, ale v skutočnosti ich aj vyvolala, a to bez toho, aby v tomto smere bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Tieto závery dlhodobo judikuje súdna prax.

Považuje preto za správny záver súdu prvého stupňa o tom, že obsahom článku došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobcu ako fyzickej osoby, ktorá odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Tým podľa názoru odvolacieho súdu bol preukázaný ako dôvodný základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výška tejto náhrady nemajetkovej ujmy je závislá od úvahy súdu. Aj táto úvaha však musí vychádzať z konkrétnych právne významných okolností, ako aj z účelu, ktorým sa má dosiahnuť reparácia ujmy žalobcu. Mala by teda v primeranej miere a rozsahu odškodniť nepriaznivé dôsledky zásahu. Za právne relevantné skutočnosti, ku ktorým je povinnosťou súdu prihliadnuť pri úvahách o jej výške je treba považovať jednak charakter a intenzitu zásahu, ale aj samotnú osobu žalobcu, jej postavenie a meno v spoločnosti a mieru, v ktorej sa toto jej postavenie v dôsledku zásahu zhoršilo.

Z dôvodov prvostupňového rozsudku vyplýva, že tento pri svojej úvahe vychádzal zo záveru, že u žalobcu ide o osobu, ktorá bola dovtedy vždy osobou váženou a to tak v súkromnej ako aj v profesionálnej oblasti s pomerne plošne a personálne širokým záberom, že išlo o osobu s dobrou povestou a veľmi dobrým renomé, pričom následkami personifikácie spoločnosti Agromilč a.s. a INICO s.r.o. s osobou žalobcu sú obidve v konkurze. S prihliadnutím na uvedenú skutočnosť mal za to, že ním priznaná suma 3 000 000 Sk bude postačujúca na reparáciu ujmy, ktorá uverejnením článku nastala jednak u žalobcu ako osoby a jednak u žalobcu ako konateľa a spoločníka obchodných spoločností.

Odvolací súd mal za to, že pri týchto úvahách súd prvého stupňa opomenul právne významné skutočnosti, ktoré nepochybne majú vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Z obsahu inkriminovaného článku totiž vyplýva, že jeho obsah nadväzuje na iné časovo predchádzajúce informácie o masmédiách týkajúce sa osoby žalobcu a to v súvislosti s tzv. kauzou Slánskych lesov. Aj v úvode samotného článku je táto kauza stručne zhrnutá ako podozrenie z podvodného konania žalobcu, ktorým mal neoprávnene získať vyše 8000 ha prevažne lesných pozemkov vo vlastníctve štátu, urbárskych a iných spoločenstiev. Bolo konštatované, že v súvislosti s takýmto konaním je žalobca vo väzbe od 6. mája príslušného roku (rok 1999). Autor článku vyslovuje podozrenie, že sa celý prípad (trestné stíhanie žalobcu) vlečie práve v súvislosti s poskytnutím sumy 14 000 000 Sk na financovanie konkrétnej politickej strany.

Je teda zrejmé, že obsah článku nadväzuje na predchádzajúcu všeobecne známu masívnu mediálnu kampaň týkajúcu sa osoby žalobcu, v ktorej bol tento označovaný ako podozrivý zo závažného protispoločenského konania. Je všeobecne známe, že o tejto kauze bola široká verejnosť dlhodobo

informovaná viacerými celoštátnymi médiami. Z uvedeného vyplýva, že na dôstojnosť a vážnosť žalobcu v spoločnosti mali nepochybne negatívny vplyv aj tieto časovo predchádzajúce informácie, ako aj samotná informácia o tom, že žalobca v súvislosti s označenou kauzou sa nachádzal vo väzbe.

Žalovaný zodpovedá iba za mieru zníženia dôstojnosti a vážnosti ako aj cti žalobcu, ktorú tento požíval v čase uverejnenia článku a nemôže zodpovedať z a následky vyvolané predchádzajúcou medializáciou konania žalobcu označeného v tzv. kauze Slánske lesy, ktorá nepochybne taktiež mala značný vplyv na zníženie jeho dôstojnosti a vážnosti v očiach tak blízkeho okolia ako aj širokej verejnosti. Práve s poukazom na tieto okolnosti nepovažuje odvolací súd za správne právne závery súdu prvého stupňa pri jeho úvahách o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pokiaľ neprihliadol na tieto právne významné skutočnosti a žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3 000 000 Sk.

Na základe toho odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcom výroku do sumy 25 000 € ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a v prevyšujúcom vyhovujúcom výroku tento zmenil podľa § 220 O.s.p. a žalobu zamietol. Ako vecne správny potvrdil odvolací súd aj výrok prvostupňového rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti, teda nad sumu 3 000 000 Sk zamietnutá.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a to do výrokov, ktorým súd potvrdil rozsudok v znení opravného uznesenia vo vyhovujúcom výroku do sumy 25 000 €, výroku ktorým v prevyšujúcom vyhovujúcom výroku zmenil a žalobu zamietol a voči výroku, ktorým priznal žalobcovi náhradu trov konania, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. to znamená, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. t. j., že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal, že po zrušení rozhodnutia Krajského súdu Košice zo dňa 22. apríla 2010 sp. zn. 1 Co 2/2009 dovolacím súdom nebolo v rámci pojednávania na Krajskom súde v Košiciach dňa 5.6.2013 ani 26.6.2013 vykonané (zopakované) ani doplnené žiadne dokazovanie a súd vychádzal z rovnakého skutkového a právneho stavu ako tomu bolo pri rozhodnutí dňa 22.4.2010. Napriek tejto skutočnosti dospel k rozdielnym skutkovým a právnym záverom. Má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nejasné, nepreskúmateľné, všeobecné a preto nezdôvodnené, odvolací súd neúplne zistil skutkový stav veci, nakoľko na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom zároveň sa odvolací súd (ako aj prvostupňový súd) nevysporiadal s tým, ktoré z uverejnených údajov považuje za fakty a ktoré z a hodnotiace úsudky, hoci takéto rozlíšenie z hľadiska hodnotenia ich pravdivosti a i z hľadiska dôkaznej povinnosti v konaní rozhodujúce, čím bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu porušenia zákona zo strany odvolacieho súdu. Rovnako z rozhodnutí súdov nevyplyva, ktoré z uverejnených informácií o osobe žalobcu (nie o spoločnosti Inico, s.r.o.) boli preukázané ako nepravdivé a ako tieto informácie v príčinnej súvislosti zasiahli do práv žalobcu. Samotný žalobca neuviedol a nekonkretizoval žiadnu informáciu zo žalovaného článku, ktorá mu mala údajne spôsobiť zásah do práv a vo všeobecnosti odkazoval len na vyznenie obsahu žalovaného článku. V tejto súvislosti rovnako je potrebné dôrazne rozlišovať medzi osobnostným právom žalobcu na ochranu osobnosti a právom spoločnosti s ručením obmedzeným s majetkovou účasťou žalobcu na ochranu dobrého mena právnickej osoby. Žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň, aby rozhodol o odklade vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu do času právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní žalovaného.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie taktiež žalobca, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a druhostupňový súd sa odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa jeho názoru súd sa dôsledne v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. nevyporiadal so všetkými jeho odvolacími námietkami a preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Druhostupňový súd v dôvodoch napadnutého rozsudku na strane 8 uviedol, že z obsahu žaloby ako aj prednesov žalobcu v konaní pred súdom prvého stupňa je zrejmé, že predmetom konania je nárok na ochranu osobnosti § 11 a nasl. OZ a to v súvislosti s článkom „Kto financuje KDH“ uverejnenom v denníku H. dňa 2.11.1999. Predmetom žaloby ako aj konania bola ochrana osobnosti nielen za tento článok ale aj za článok, ktorý uvádzal nepravdivé informácie, že zákazky dostáva jeho firma alebo on bez konkurzu, uplatením vysokých

vládných úradníkov. Z ministerstva stavebníctva mal vraj získať stomiliónovú zákazku tak, že osobám blízkym vtedajšiemu šéfovi tohto rezortu vyplatil „na ruku“ 10 000 000 Sk. Je to zrejme z obsahu žaloby, ale aj z petitu rozsudku žaloby zo dňa 30.10.2002, kde sa pôvodne domáhal ochrany osobnosti nielen zaplatením náhrady nemajetkovej ujmy v sume 5 000 000 Sk (165 969,59 €), ale aj ospravedlnenia za tieto nepravdivé články.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., tak prvostupňový a druhostupňový súd správne zistil skutkový stav, ale nesprávne súdy posúdili rozsah priznania nemajetkovej ujmy, keď mu v konečnom dôsledku priznali nemajetkovú ujmu v sume 25 000 € a nepriznali ju v celom rozsahu v sume 165 969,59 €. V konaní bolo nepochybne preukázané, že žalovaný zasiahol do jeho osobnosti a cti tak, ako sa to uvádza v § 11 a 12 Občianskeho zákonníka. Žalovaný o ňom tvrdil v denníku H. dňa 2.11.1999 v článku na prvej strane, že sa podieľal na financovaní KDH sumou 14 000 000 Sk a z ministerstva stavebníctva získal stomiliónovú zákazku tak, že osobám blízkym vtedajšiemu šéfovi ministra vyplatil na ruku 10 000 000 Sk. V tomto článku upútal čitateľov, aby si v najbližších dňoch kupovali H., nakoľko sa ku kauze vráti. Žalovaný tak aj vykonal o dva dni, keď dňa 4.11.1999 sa k prípadu vrátil publikovaním článku v H. „medzinárodný škandál“. V nadpise „kauza Slánske lesy“, bez jeho vedomia a súhlasu zverejnil jeho podobizeň-fotografiu s nadpisom „zemepána čakajú doma“. V nadpise „prehnitý systém, čudní reklamní agenti“ sa v chronológii vrátil k financovaniu KDH. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 3 O.s.p. zrušil ako aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zmenil napadnuté rozhodnutie.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že dôvody uvedené žalobcom v podanom dovolaní sú subjektívne, zavádzajúce a nemajú oporu v skutkovom ani právnom stave. Žiadal, aby súd rozhodol v súlade s podaným dovolaním žalovaného zo dňa 18.11.2013. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) t. j. žalobca aj žalovaný, zastúpení advokátmi (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tieto ich opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiu, proti ktorému ich zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Žalovaný podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu do prvého výroku, ktorým súd potvrdil rozsudok v znení opravného uznesenia v o vyhovujúcom výroku do sumy 25 000 €, voči druhému výroku v ktorom odvolací súd v prevyšujúcom vyhovujúcom výroku zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol a v nadväzujúcom výroku o trovách konania v domnení, že je dovolanie prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p.

Žalobca podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu voči všetkým výrokom taktiež v domnení, že je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a v zmysle § 238 ods. 2 O.s.p.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd tu nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, jedná sa o prvý výrok rozsudku odvolacieho súdu (súd prvého stupňa uložil žalovanému zaplatiť sumu 3 000 000 Sk a odvolací súd potvrdil vo vyhovujúcom výroku do sumy 25 000 €), ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci síce zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, avšak nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený pre zmätočnosť. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného nie je voči prvému výroku odvolacieho súdu podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné. Taktiež nie je dovolanie žalovaného (procesne) prípustné v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. voči druhému výroku odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd v prevyšujúcom vyhovujúcom výroku zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol. Totiž právo na podanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemá účastník, ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Dovolanie žalovaného do prvého výroku odvolacieho súdu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

S účinnosťou od 15. októbra 2008 Občiansky súdny poriadok (zákon č. 384/2008 Z.z.) v ustanovení § 213 ods. 2 O.s.p. ustanovuje, že ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Úmyslom zákonodarcu, ako to vyplýva priamo z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. bolo týmto ustanovením v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Uvádza sa v nej, že účastník tak bude mať možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav. Ustanovenie posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastník bude môcť až po samotné rozhodnutie argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu.

Výzva odvolacieho súdu je plnením osobitného druhu tzv. manuálnej povinnosti opravného súdu. Podstatou tejto poučovacej povinnosti je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom a teda zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa svoje rozhodnutie v o vzťahu k výške nemajetkovej ujmy odôvodnil tým, že u žalobcu ide o osobu, ktorá bola dovtedy vždy osobou váženou a to tak súkromne ako aj v profesionálnej oblasti s pomerne plošne a personálne širokým záberom a že išlo o osobu s dobrou povestou a veľmi dobrým renomé, pričom následkami personifikácie spoločnosti Agromilich a.s. a INICO s.r.o. s osobou žalobcu sú také, že obidve boli v konkurze. S prihliadnutím na uvedenú skutočnosť mal za to, že suma 3 000 000 Sk bude dostačujúca na to, aby sa reparovali ujmy, ktoré v súvislosti s procesom, ktorý nastal jednak u žalobcu ako osoby a jednak u žalobcu ako konateľa a spoločníka obchodných spoločností je primeraná. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v porovnaní so súdom prvého stupňa uviedol, že subjektom osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka môže byť iba fyzická osoba. Z prednesov žalobcu je zjavné, že tento nedostatočne rozlišoval ochranu svojich osobnostných práv ako fyzickej osoby podľa citovaného zákonného ustanovenia od ochrany dobrej povesti právnickej osoby, v rámci ktorej vykonával svoju podnikateľskú činnosť (§ 19b ods. 3 OZ), resp. od nároku na náhradu škody, ktorá mala v dôsledku uverejnenia uvedeného článku vzniknúť obchodným spoločnostiam, v ktorých bol spoločníkom. Konštatoval, že aktívne legitimovanou osobou na uplatnenie nárokov z neoprávnených zásahov do dobrej povesti právnickej osoby - obchodnej spoločnosti je príslušná právnická osoba, ako subjekt práva a nie fyzická osoba, ktorá je jej spoločníkom. Ide o samostatný nárok, ktorý nie je možné zmiešavať a zohľadňovať v konaní o ochranu osobnosti žalobcu ako fyzickej osoby a to ani pri personifikácii týchto obchodných spoločností s osobou žalobcu, tak ako to vykonal súd prvého stupňa. Pokiaľ teda súd prvého stupňa výsledky vykonaného dokazovania vo vzťahu k uplatnenému nároku na ochranu osobnosti žalobcu vyhodnocoval a j v nadväznosti na tvrdený dopad inkriminovaného článku na obchodné spoločnosti, v ktorých bol žalobca spoločníkom, nepostupoval tento správne. Z dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd považoval predmetné ustanovenia za rozhodujúce pre rozhodnutie veci. V súlade s ustanovením § 213 ods. 2 O.s.p. mal preto vyzvať účastníkov konania, aby sa k ich možnému použitiu vyjadrili. Zo spisu ale nevyplýva, že odvolací súd takto postupoval a žalovanému nevytvoril procesnú možnosť vyjadriť sa k aplikácii predmetných ustanovení. Jeho procesný postup v dôsledku toho vykazuje vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prvý výrok, ktorým potvrdil rozsudok v znení opravného uznesenia zo dňa 12.11.2008 vo vyhovujúcom výroku do sumy 25 000 €) nezaoberal sa odvolací súd ďalšími námietkami žalovaného uvedenými v dovolaní.

Žalobca dovolaním napadol, ako to už bolo uvedené hore, celý rozsudok odvolacieho súdu vo všetkých jeho výrokoch v domnení, že je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 a 2 O.s.p.

Čo sa týka prvého výroku odvolacieho súdu, v ktorom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v znení opravného uznesenia zo dňa 12.11.2008 vo vyhovujúcom výroku do sumy 25 000 €, voči tomuto výroku dovolanie žalobcu nie je prípustné, keďže žalobca týmto výrokom nebol dotknutý na svojich právach, žalobe bolo v tejto časti mu vyhovieť (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobca napadol výrok odvolacieho súdu tretí v poradí, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, v danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci síce rozhodoval a zrušil rozsudok odvolacieho súdu, avšak nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané, rozhodnutie bolo zrušené pre zmätočnosť a preto neobstoí ani žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti uvedený v ustanovení § 238 ods. 2 O.s.p., aby sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné do tretieho výroku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných vád taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Dovolať existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolaťovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolací súd má za to, že aj v tejto časti je rozhodnutie odvolacieho súdu prekvapivé vo vzťahu k žalobcovi a preto na dôvody, ktoré už uviedol hore v celom rozsahu poukazuje a považuje ich za totožné aj vo vzťahu k žalobcovi v časti potvrdzujúceho výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá. Procesný postup súdu v dôsledku toho vykazuje vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., ktorého skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (v časti, v ktorej potvrdil rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá) nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v dovolaní.

Žalobca napadol aj druhý výrok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd v prevyšujúcom vyhovujúcom

výroku zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol. Voči tomuto výroku odvolacieho súdu je dovolanie žalobcu prípustné v zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p.

Dovolací súd uvádza, že aj v tejto časti je rozhodnutie odvolacieho súdu prekvapivé s poukazom na dôvody, ktoré sú uvedené vyššie. Dovolací súd má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti je postihnuté aj inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerané ustanovenia v konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd rozhodnutia súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na jeho základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

Ak sa však odvolací súd chcel odchyliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania, ktoré zásady zostali zachované po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku č. 341/2005 Z.z. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam vedúcim k záveru o neopodstatnenosti žaloby v celom rozsahu, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Z dôvodov prvostupňového rozsudku vyplýva, že tento pri svojej úvahe vychádzal zo záveru, že u žalobcu ide o osobu, ktorá bola dovtedy vždy osobou vážnou a to tak v súkromnej ako aj v profesionálnej oblasti s pomerne plošne a personálne širokým záberom, že išlo o osobu s dobrou povestou a veľmi dobrým renomé.

Odvolací súd mal za to, že pri týchto úvahách súd prvého stupňa opomenul právne významné skutočnosti, ktoré nepochybne majú vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Z obsahu článku totiž vyplýva, že jeho obsah nadväzuje na iné časovo predchádzajúce informácie v masmédiách, týkajúce sa osoby žalobcu a to v súvislosti s tzv. kauzou Slánskych lesov. Aj v úvode samotného článku je táto kauza stručne zhrnutá ako podozrenie z podvodného konania žalobcu, ktorý mal neoprávnene získať vyše 8 000 ha prevažne lesných pozemkov vo vlastníctve štátu, urbárskych a iných spoločenstiev. Bolo konštatované, že v súvislosti s takýmto konaním je žalobca vo väzbe od 6. mája príslušného roku (rok 1999). Autor článku vyslovuje podozrenie, že sa celý prípad (teda trestné stíhanie žalobcu) vlečie práve v súvislosti s poskytnutím sumy 14 000 000 S k n a financovanie konkrétnej politickej strany. Je teda zrejmé, že obsah článku nadväzuje na predchádzajúcu všeobecne známu masívnu mediálnu kampaň týkajúcu sa osoby žalobcu, v ktorej bol tento označovaný ako podozrivý zo

závažného protispoločenského konania. Je všeobecne známe, že o tejto kauze bola široká verejnosť dlhodobo informovaná viacerými celoštátnymi médiami. Z uvedeného vyplýva, že na dôstojnosť a vážnosť žalobcu v spoločnosti mali nepochybne negatívny vplyv aj tieto časovo predchádzajúce informácie, ako aj samotná informácia o tom, že žalobca v súvislosti s označenou kauzou sa nachádzal vo väzbe. Žalovaný zodpovedá iba za mieru zníženia dôstojnosti a vážnosti ako aj cti žalobcu, ktorú tento požíval v čase uverejnenia článku a nemôže zodpovedať z a následky vyvolané predchádzajúcou medializáciou konania žalobcu označeného v tzv. kauze Slánske lesy, ktorá nepochybne taktiež mala značný vplyv na zníženie jeho dôstojnosti a vážnosti v očiach tak blízkeho okolia ako aj širokej verejnosti. Práve s poukazom na tieto okolnosti nepovažuje odvolací súd za správne právne závery súdu prvého stupňa pri jeho úvahách o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pokiaľ neprihliadol na tieto právne významné skutočnosti a žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3 000 000 Sk.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 26. júna 2013, na ktorom bolo aj meritorne rozhodnuté totiž vyplýva, že krajský súd na tomto pojednávaní žiadne dokazovanie nevykonával. Nezopakoval ani dôkazy vykonané súdom prvého stupňa, z ktorých záverov pri svojom rozhodovaní vychádzal.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215, nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasl. O.s.p.

Odvolací súd si tak nezadovážil rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.